

frelse os fra: Fjærnheden fra Gud. Men lige saa vist som vi Kristne gør Alvor af Umuligheden for Menneskeaaanden i at erkende Gud og det lige saa umulige for den syndige at komme den hellige nær uden netop gennem guddommelig Aabenbaring og Formidling, ligesaa langt er vi fra at forholde os til et „Gudsbegreb“. Forestillingen om Gud skabes ikke af vore Tanker, men idet vi forholde os til, hvad Jesus Kristus lærte os, møder vi den Realitet, efter hvilken vore Forestillinger har at omdanne sig. Paa samme Maade er det, vi læres til at elske, hvad vi hadede, at søge, hvad vi skyede, at ville, hvad vort hele Sind rejste sig i Modstand mod. Og denne Omdannelse sker alligevel atter kun ad rent personlig Vej, kun i og ved og for saa vidt et Menneske kommer i personligt Forhold til den personlige Gud og til den Frelser, der levede her paa Jorden, og fuldt saa meget gennem sit Samliv som gennem sin Lære opdrog sine Disciple, og som stadig lever med og opdrager hver enkelt, der i Sandhed bliver hans. Led for Led kan man se Spinozas System voxe sin ranke Væxt ud fra en første tilgrundliggende Paastand, og man kan tilegne sig det uden mindste Forhold til den Mand, der byggede sig dette Tankeslot, men aldrig kan man kæde og binde Jesu Kristi Ord saaledes sammen og aldrig gaa uden om ham og alligevel trænge ind i og komme i sandt Forhold til, hvad han lærte.

Paa det stærkeste har Herren accentueret, at alt gjaldt Forholdet til ham, der selv, som det paradoxalt lyder, „er Sandheden“.

Frk. Joh. har (171) vilkaarligt sammenføjet to Citater, og det maa være ved en Misforstaaelse, at hun dernæst gør dem til Præmisser for en Slutning, jeg ikke har draget.

Jeg har talt om Mennesker, der mister deres Tro paa Gud og Evigheden og ser deres Tanke hæmmet af det Uerkendelige, og som saa gaar ind under, hvad der „kunde kaldes den store Resignation“. Grunden til de Resignerendes Selvopgivelse har jeg søgt deri, at man kun kan „udholde at være Menneske uskadt uden at dræbe de stærkeste Sjælekrav“ — d: uden at blive forringet — „naar man er til for Gud“.

Frk. Joh. lader mig sige, at Livets Ubegribelighed og Kval maa og bør drive Mennesket til at kaste alt overbord, hvad der hæmmer Adgang til Gud.

Hendes Indlæg gælder særlig de Resignerende. Men medens hun hele Tiden taler om Mennesker, der bliver ved at søge, har jeg talt, ikke som hun vil, om de fortvivlende Sind — ti Fortvivlelsen betinger et Smertens Forhold til det ikke fundne eller tabte, som jeg netop mener mangler her, og Fortvivlelsen betegner sædvanlig, at en Afgørelse ikke er truffen — men jeg har talt om dem, der har opgivet at søge og ment at maatte slaa sig til Ro uden at finde, idet de anser det for umuligt at naa en Totalan-